

Skript

HISTORISCH TIJDSCHRIFT

Artikel: 'Wanneer het hof bezeten is van lust, is het land bezeten van de jacht'

Auteur: Fleur van Aalst

Verschenen in *Skript Historisch Tijdschrift*, jaargang 45.4, 63-64.

© 2024 Stichting Skript Historisch Tijdschrift, Amsterdam

ISSN 0165-7518

Skript Historisch Tijdschrift is een wetenschappelijk blad dat viermaal per jaar verschijnt. De redactie, bestaande uit studenten en pas afgestudeerden, wil bijdragen aan actuele historische debatten, en biedt getalenteerde studenten de kans om hun werk aan een breder publiek te presenteren.

RECENSIE

‘WANNEER HET HOF BEZETEN IS VAN LUST, IS HET LAND BEZETEN VAN DE JACHT’

In *Human-Animal Relations and the Hunt in Korea and Northeast Asia* schrijft historicus George Kallander over een onderbelicht onderwerp uit de premoderne Koreaanse geschiedenis, namelijk de jacht en de relatie tussen mens en dier. In de periode van 1270 tot 1506, een tijd die in het teken staat van politieke en ideologische veranderingen en machtsstrijd, werd controle over land en dier een steeds belangrijker middel om macht te consolideren. Geschiedkundig onderzoek naar mens-dier relaties in Oost-Azië heeft lange tijd het accent gelegd op religieus en cultureel symbolisme. Door de focus te verplaatsen naar de jacht tracht Kallander meer aandacht te besteden aan de historische autonomie van dieren.

Kallander zet in een duidelijk en uitnodigend verhaal uiteen hoe mens-dier relaties en de jacht veranderde aan de hand van bredere contexten op het Koreaanse schiereiland en daarbuiten. Ten tijde van de Koryŏ dynastie (918-1392), toen boeddhisme de staatsreligie vormde en de monarch een religieus autoriteitsfiguur was, was de jacht geen wijdverspreid gebruik. Belangrijke boeddhistische teksten uit deze tijd, zoals de *Tripitaka Koreana*, benadrukken de heiligheid van alle levende wezens en onderwezen mensen in manieren om liefdadigheid te tonen aan dieren, zoals het beoefenen van een vegetarisch dieet of het ritueel vrijlaten van gevangengenomen beesten (*pangsaeng*).

Alhoewel ideeën over reïncarnatie mensen met dieren verbond, zagen Boeddhisten dieren weldegelijk als inferieur aan de mens. Praktijken aan het hof en in Boeddhistische kloosters verschilden vaak sterk van geschreven doctrine. Toen Koryŏ in de dertiende eeuw een vazalstaat werd van de Mongoolse Yuan-dynastie, vond er een doordringende invloed plaats van nomadisch Mongoolse cultuur aan het Koreaanse hof en binnen de aristocratische families. De jacht werd een manier om koninklijke autoriteit en mannelijkheid te uiten en speelde een belangrijke rol in het trainen van militairen. Daarnaast was de jacht een manier voor de koning om in contact te komen met de gebieden buiten de hoofdstad en mensen uit verschillen lagen van de samenleving. Ook nadat Koryŏ onafhankelijk werd in 1356 en de Mongoolse Yuan-dynastie ineenstortte, bleef de jacht eenzelfde rol vervullen voor de monarch.

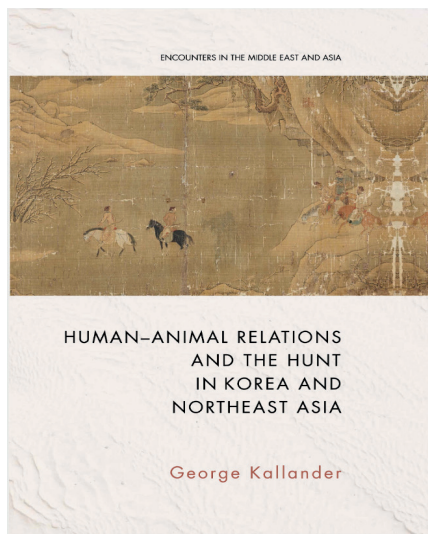
De luidste oppositiestem kwam op vanuit het Neo-Confucianisme, de filosofie die tijdens de overgang naar de Chosŏn dynastie begon te institutionaliseren. Kallander laat zien hoe Neo-Confucianistische geleerde elite aan het hof de macht van de koning trachtte in te perken door hem in de hoofdstad te houden. Alhoewel het ritueel offeren van dieren al eeuwen een belangrijke rol speelde in het consolideren

van de macht van de staat, beargumenteerde Neo-Confucianistische geleerden dat de monarch geïsoleerd moest worden van het wild om zo zijn distinctie te laten zien van dieren. Ze zagen de monarch als een *sage-king* die een voorbeeld moest zijn voor de bureaucratie en het volk en zich dus niet bezig moest houden met frivoliteiten als drinken en jagen, of excessen zoals het vermoorden van dieren voor zelfvermaak. Maar Kallander laat zien hoe de zorgen van geleerden verder gingen dan enkel frivoliteit: ze vreesden dat de koning doormiddel van zijn participatie in de jacht zijn militaire macht zou vergroten. De jacht was een sociale gebeurtenis waarin de koning de mogelijkheid kreeg om een band op te bouwen met militairen uit zowel hogere als lagere rangen. Wat Kallander minder duidelijk maakt is de rol die de ondergestelde positie van militairen in de maatschappij en de machtsstrijd tussen militairen en geleerden hierin speelde. Deze machtsstrijd was wellicht nog een reden om te voorkomen dat de koning zou participeren in de jacht.

Kallander laat zien hoe de oppositie van de geleerden geen sterke indruk maakte op de monarchen; ze bleven standvastig bij hun standpunt dat de jacht nodig was om het leger te trainen. De obsessie van koning Yǒnsan'gun (1476-1506) ging zelfs zo ver dat hij talloze jachthonden en valken aan het hof hield, iets waar de Neo-Confucianistische geleerden het vaak over hadden wanneer ze de incompetentie van de koning wilden benadrukken in de officiële geschiedenissen.

De tendens binnen de geschiedschrijving om het Koreaanse schiereiland als een Confuciaanse monolithische eenheid te zien, gaat voorbij aan de pluraliteit van de Koreaanse geschiedenis. Het onderzoek van George Kallander laat zien dat de Koreaanse geschiedenis niet enkel vanuit een Confuciaanse context bekeken kan worden. Door een fysieke bezigheid als de jacht te bestuderen en te kijken naar mens-dier relaties, iets wat in studie-georiënteerde Confucianistische historiografie onderbelicht wordt, legt Kallander ook de doordringende invloed van het Boeddhisme en de nomadisch-Mongoolse cultuur aan het hof bloot.

Fleur van Aalst studeerde geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam en is op het moment Koreastudies aan het afronden aan de Universiteit Leiden. Daarnaast is zij een hoofdredacteur bij Skript Historisch Tijdschrift.

George Kallander, *Human-Animal Relations and the Hunt in Korea and Northeast Asia*, Edinburgh University Press, 2023; ISBN 978 1 3995 1209 1; hardcover; 316 pagina's; £90,00.